

Akademia Cyfrowego Detektywa Asów Internetu

Anna Trzeciak

Lekcja dla klas 7-8

Co przygotować wcześniej?

- Wydrukowany załącznik nr 1 i 2 (po 1 dla każdego dziecka)
- Długopisy

Instrukcja dla nauczyciela/nauczycielki:

Lekcja jest nagrywana. W każdej chwili po zakończeniu konferencji możesz wrócić i obejrzeć ją jeszcze raz ze swoją grupą. Podczas lekcji dzieci mogą pracować indywidualnie lub w parach, mogą też konsultować odpowiedzi z osobami siedzącymi najbliżej.

Kiedy prowadząca będzie zadawała pytania, pozwól dzieciom odpowiadać na głos. Jeśli dasz radę zachęcamy do zapisywania tych odpowiedzi na czacie lub na padlecie konferencyjnym.

Załącznik nr 1

A. Co już wiem? Gra FAKE czy FAKT?

1. „Od przyszłego miesiąca w Polsce wchodzi całkowity zakaz smartfonów dla wszystkich uczniów — telefony będą konfiskowane przed wejściem do szkoły.”
2. „Nie ma jednej ‘magicznej aplikacji’, która zawsze wykryje przeróbki zdjęć na Instagramie, ale istnieją metody sprawdzania manipulacji (np. wyszukiwanie wsteczne, analiza metadanych, porównywanie źródeł).”
3. „Gry wideo obniżają inteligencję nastolatków — każdy, kto gra, będzie miał gorsze wyniki w szkole.”

B. Mini-szkolenie rekruta

a) Dopasuj pojęcia, uzasadnij swój wybór. Pracujemy w parach.

Dopasuj nagłówki do kategorii:

Nagłówki do dopasowania:

1. FAKT

„Nauczyciele wściekli! Ten szkolny zakaz wywoła burzę – zobacz, o co chodzi.”

2. SENSACYJNY FAKE

„Raport NASK: najczęstsze zagrożenia online wśród nastolatków to phishing, oszustwa i wyłudzenie danych.”

3. CLICKBAIT

„ALARM! Nowa funkcja w telefonach ‘wypala mózg’ nastolatków w 7 dni – lekarze proszą, żeby natychmiast to wyłączyć!”

4. MANIPULACJA

„Badanie wykazało, że uczniowie, którzy częściej korzystają z telefonu wieczorem, częściej są niewyspani. Wniosek: telefony zawsze powodują bezsenność.”

b) Po wykonaniu zadania, sprawdź ze słownikiem Cyfrowego Detektywa Asów Internetu.

Fundacja
Szkoła z Klasą

Przy wsparciu

Google.org

C. Karta Wywiadu Detektywa Asów Internetu

„ALARM! ‘Freeze Challenge’ z TikToka może uszkodzić mózg nastolatków – lekarze biją na alarm!”

Podobno po wykonaniu wyzwania u wielu osób pojawia się „trwałe pogorszenie pamięci” i problemy z koncentracją. Rodzice mają natychmiast zabronić udziału w trendzie, bo skutki rzekomo mogą być nieodwracalne.

Źródło: BezpiecznaMłodzież24.pl

1. Co dokładnie jest napisane (jednym zdaniem)?

.....

2. Jakie emocje wywołuje tekst? (zaznacz)

☐ strach ☐ złość ☐ sensacja ☐ spokój ☐ ciekawość ☐ inne

3. Kto jest autorem/źródłem? Czy wygląda wiarygodnie? Dlaczego?

.....

4. Co może być podejrzanе? (zaznacz min. 2)

- ☐ brak konkretnego badania ☐ bardzo mocny nagłówek ☐ brak liczb i danych
- ☐ brak nazwisk ekspertów/ naukowców ☐ uogólnienia („zawsze”, „wszyscy”, „niszczy mózg”) ☐ brak linków do źródeł
- ☐ inne sygnały ostrzegawcze

5. Nasz werdykt (z uzasadnieniem 1-2 zdania):

Werdykt: ☐ FAKT ☐ FAKE ☐ PODEJRZANE

Uzasadnienie:

.....

.....

Fundacja
Szkoła z Klasą

Przy wsparciu

Google.org

D. 5 pytań detektywa. Zapisz i zabierz ze sobą.

1.
2.
3.
4.
5.

E. KARTA SAMOOCENY (1–5)

Zaznacz: 1 = jeszcze nie, 5 = potrafię bardzo dobrze

UMIEJĘTNOŚĆ

	1	2	3	4	5
Rozpoznaję clickbait i fake	☐	☐	☐	☐	☐
Wiem, jakie pytania zadać	☐	☐	☐	☐	☐
Potrafię uzasadnić werdykt	☐	☐	☐	☐	☐
Widzę, jak tekst gra na emocjach	☐	☐	☐	☐	☐

Jedno zdanie na koniec: Co zapamiętam z lekcji?

.....

.....

.....

Fundacja
Szkoła z Klasą

Przy wsparciu

Google.org

MINI SŁOWNIK POJĘĆ CYFROWEGO DETEKTYWA ASÓW INTERNETU

MANIPULACJA

To sposób przedstawiania informacji tak, żeby **wpłynąć na nasze emocje lub decyzje**, nawet jeśli część informacji jest prawdziwa.

✂ Często:

- straszy
- upraszcza
- pokazuje tylko jedną stronę

CLICKBAIT

To nagłówek lub treść, która **ma zmusić do kliknięcia**, ale nie mówi całej prawdy.

✂ Często:

- obiecuje „szok”
- ukrywa konkret
- kończy się „sprawdź”, „zobacz”

SENSACYJNY FAKE

To **fałszywa lub mocno przesadzona informacja**, stworzona po to, by wywołać emocje i rozprzestrzenić się w sieci.

✂ Często:

- używa wielkich słów („alarm”, „katastrofa”)
- nie podaje źródeł
- brzmi bardzo dramatycznie

FAKT

To informacja oparta na **sprawdzalnych danych**, potwierdzona przez wiarygodne źródła.

✂ Często:

- podaje konkretne liczby
- wskazuje autorów lub badania
- nie straszy, tylko informuje

